

แบรคิโอพอด

ไพลัม: แบรคิโอพดา
ชื่อเรียกทั่วไป: แบรคิโอพอด, หอยตะเกียง

แบรคิโอพอด เป็นสัตว์ทะเลรูปร่างคล้ายหอย แต่ไม่จัดอยู่ในไพลัมมอลลัสกา แม้ว่ามันจะมีลักษณะคล้ายหอยแครง และหอยสองฝาชนิดอื่นๆ ด้วยแบรคิโอพอด เป็นกลุ่มสัตว์ที่แยกเป็นไพลัมต่างหาก คือไพลัมแบรคิโอพดา ลักษณะแตกต่างของแบรคิโอพอด กับหอยสองฝาทั่วไปคือ แบรคิโอพอด มีฝาสองฟาขนาดไม่เท่ากัน และมีสมมาตรเมื่อลากเส้นผ่ากลางฟา เมื่อเปรียบเทียบกับหอยกาบคู่ หรือหอยสองฝา ซึ่งจะมีฟาทั้งสองขนาดเท่ากัน และฟาแต่ละฟาไม่มีสมมาตรเมื่อลากเส้นผ่ากลางฟา ชื่อไม่เป็นทางการของแบรคิโอพอดคือหอยตะเกียง เนื่องจากมีรูปร่างคล้ายตะเกียงน้ำมันดินเผาโบราณ ด้วยแบรคิโอพอด ไม่จัดอยู่ในไพลัมเดียวกับหอย นักวิชาการบางท่านจึงไม่เรียกแบรคิโอพอดว่า หอยตะเกียง

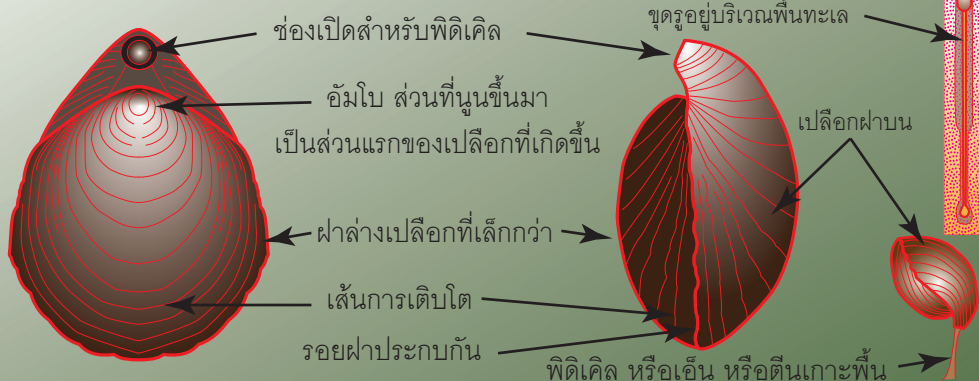
ความแตกต่างระหว่างแบรคิโอพอดกับหอยสองฝา แบรคิโอพอด ที่มีรูปร่างคล้ายตะเกียงน้ำมัน

ลักษณะสำคัญของแบรคิโอพอด

เปลือกฟาด้านบน เรียกตามตำแหน่งฟาขณะเกาะที่พื้น เป็นฟาที่มีขนาดใหญ่กว่าเปลือกฟาล่าง

ลึงกูไลต์ สิ่งมีชีวิตปัจจุบันที่คงลักษณะเดิม

ขุดรูอยู่บริเวณพื้นทะเล

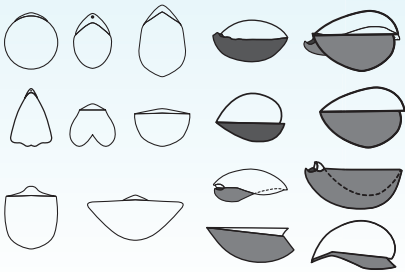

รูปร่าง ของแบรคิโอพอด

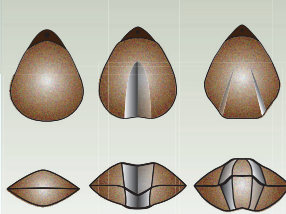
บรรพบุรุษของแบรคิโอพอดในปัจจุบันยังไม่เป็นที่ทราบแน่ชัด แบรคิโอพอดเริ่มพบตั้งแต่ยุคแคมเบรียน โดยมีจำนวน และความหลากหลายมากตลอดช่วง มหายุคพาลีโอโซอิก แบรคิโอพอดจำนวนมากสูญพันธุ์ ในเหตุการณ์การสูญพันธุ์ครั้งใหญ่ที่สุดของโลกที่เกิดขึ้นปลายยุคเพอร์เมียน แต่มันสามารถปรับตัว และคงเหลืออยู่รอด ปัจจุบันพบลิงกูไลท์(แบรคิโอพอด) ที่ยังคงลักษณะเดิม จัดเป็นสัตว์ที่อาศัยอยู่บนโลกยาวนานที่สุดประมาณ 500 ล้านปี

รูปร่างของแบรคิโอพอด พบได้หลากหลาย ในการศึกษาแบรคิโอพอด ศึกษาจาก 1. รูปร่างโดยรวมทั้งหมด และเปลือกที่โค้งงอ 2. จากรอยของฝาทั้งสองที่ประกบกันด้านหน้า และ 3. จากผิวฝาที่โค้งงอเกิดเป็นสัน และร่อง

โครงร่างโดยรวมและความโค้งงอของฝา

รอยประกบของฝาทั้งสอง

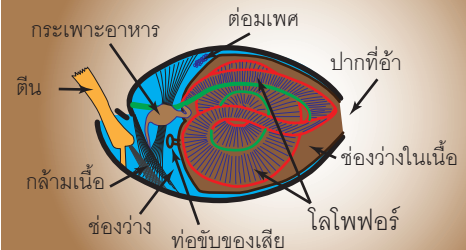
เปลือกที่หักและโค้ง

การดำรงชีวิต

แบรคิโอพอด ส่วนมากอาศัยอยู่ติดพื้นทะเลตื้นโดยใช้เอ็น หรือตีนเกาะกับพื้น แต่มีบางสายพันธุ์อาศัยอยู่ในบริเวณทะเลลึก และบริเวณน้ำกร่อย แบรคิโอพอดไม่ชอบอาศัยอยู่ในบริเวณที่มีกระแสน้ำไหลรุนแรง หรือบริเวณที่มีคลื่น มันกินอาหารด้วยการกรองอาหารขนาดเล็กที่อยู่ในน้ำ ด้วยไลโฟฟอร์ ซึ่งเป็นอวัยวะในทำหน้าที่หายใจ และกรองอาหาร ศัตรูของมันคือ ปลาที่สามารถกัดฝา และพวกที่สามารถซ่อนไข่ฝาแบรคิโอพอดได้ เช่น หอยกาบเดี่ยว และหอยกาบคู่

อวัยวะภายในที่สำคัญของแบรคิโอพอด

แบรคิโอพอดในประเทศไทย

แบรคิโอพอด พบมากในหินของมหายุคพาลีโอโซอิกจากหลายจังหวัดของภาคใต้ เช่น สตูล ตรัง พังงา และกระบี่ ในภาคกลาง พบที่จังหวัดเพชรบูรณ์ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่จังหวัดเลย

